Lietas Nr. 11520083815
Lietas arhīva Nr. K68-0042-17/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 20.martā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa
tiesnesis J. Stūrmanis
piedaloties prokuroram A. Zariņam
zvērinātai advokātei P. Janulei,
Cietušā /pers. A/ pārstāvim /pers. B/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Daugavgrīvas ielā 58 krimināllietu, kurā /pers. C/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta pirmajā[1] daļā.
Tiesas izmeklēšanas laikā tiesa,

konstatēja:

/pers. C/ pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, vadot transportlīdzekli, kā rezultātā cietušajam tika nodarīts vidēja smaguma miesas bojājums, un proti:

2015.gada 28.oktobrī ap plkst.17.22 /pers. C/ vadīja automašīnu "Honda CRV", valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, un brauca ar to Rīgā, pa Dzirciema ielu no Jaunsaules ielas puses Slokas ielas virzienā.

Tuvojoties Dzirciema ielas namam Nr.31, /pers. C/, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 4.p., 10.p., 70.p., 83.p., 317.p. prasības, neizpildīja šo noteikumu prasības, nerīkojās tā, lai neradītu satiksmei bīstamu situāciju, pirms apgriešanās manevra uzsākšanas nepārliecinājās par drošību un par to, vai viņš neradīs traucējumus citiem satiksmes dalībniekiem, sāka apgriešanās manevru, neieņemot attiecīgu malējo stāvokli, sāka šķērsot 921.ceļa apzīmējuma līniju, aizšķērsojot ceļu motociklam „Kawasaki Z 750", valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, ko vadīja lija Tolmačovs, kas brauca pa Dzirciema ielas kreiso kustības joslu, kā rezultātā motocikls ar priekšējo daļu ietriecās automašīnas „Honda CRV" kreisajā aizmugurējā sānu daļā.

Minēto Ceļu satiksmes noteikumu prasību pārkāpumu un transportlīdzekļu sadursmes rezultātā /pers. C/ motocikla vadītājam /pers. A/ nodarīja vidēja smaguma miesas bojājumus, kas izraisīja ilgstošus veselības traucējumus uz laiku virs 21 dienas: labā apakšdelma abu kaulu lūzums.

Tādējādi /pers.C/izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta pirmajā[1] daļā.

Tiesas sēdē apsūdzētais viņam uzradītajā apsūdzībā sevi par vainīgu atzina daļēji, paskaidrojot, ka nepārliecinājās par drošu manevra uzsākšanu un liecināja, ka avārijā vainīgs ir cietušais, kurš tikai tam zināmā ātrumā pēkšņi ir parādījies uz ceļa un ar motociklu ietriecies tā automašīnā. Apsūdzētais pirms manevra uzsākšanas nav redzējis cietušo, kā arī pēc notikušā cietušais to fiziski iespaidojis, draudējis apsūdzētajam.

Neskatoties uz to, ka apsūdzētais savu vainu inkriminēto darbību izdarīšanā atzina daļēji, tiesa atzīst, ka apsūdzētā vaina viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījuma ir pierādīta ar pirmstiesas procesa laikā iegūtiem un tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem- ziņām par faktiem, kas izriet no cietušā /pers. A/, liecinieku /pers. G/, /pers. H/ liecībām, un krimināllietā esošajiem dokumentiem.

Cietušais/pers. A/ tiesas sēdē liecināja, ka ar motociklu brauca pa Dzirciema ielas kreiso kustības joslu, kad tam priekšā izbrauca apsūdzētais un rezultātā motocikls ar priekšējo daļu ietriecās apsūdzētā automašīnas „Honda CRV" kreisajā aizmugurējā sānu daļā. Rezultātā cietušais guva vidēja smaguma miesas bojājumus, salauza roku, kādēļ nevarēja doties reisā un tam ir radušies zaudējumi, nesaņemot algu pēc kontrakta par trim mēnešiem, 14 145,72 EUR. Kompensāciju par morālo kaitējumu 5000 EUR apmērā neuztur, jo to viņam samaksājuši apdrošinātāji.

Lieciniece/pers. G/ tiesas sēdē liecināja, ka bija pasažiere cietušajam uz motocikla. Braukuši pa Dzirciema ielu Rīgā ar ātrumu aptuveni 45-50 kilometri stundā, kad pēkšņi no ceļa malas priekšā motociklam izgrieza apsūdzētais, kurš acīmredzot vēlējās apgriezties braukšanas virzienam pretējā pusē. Attālums bija neliels un cietušais ietriecās apsūdzētā automašīnas kreisajā aizmugurējā daļā.

Liecinieks/pers. H/ tiesas sēdē liecināja, ka pašu avāriju īsti neredzēja, dzirdēja sadursmes troksni un ieraudzīja, ka apsūdzētā automašīnā ietriecies cietušais, kurš brauca ar motociklu. Pēc notikušā motocikla vadītājs sāka sist apsūdzēto. Cik sapratis, tad apsūdzētais vēlējies apgriezties, lai novietotu automašīnu brīvā vietā, bet nav pamanījis cietušo, kurš brauca pa ceļu.

Tiesas sēdē saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501. panta 1. punktu tika nolasītas liecinieka agrāk sniegtās liecības, kurās tas liecinājis, ka 2015. gada 28. oktobrī ap pulksten 17.22 atradies Rīgā, Dzirciema ielā, pie nama Nr.31, redzējis, ka pa Dzirciema ielu, Slokas ielas virzienā, brauc motocikls normālā ātrumā. Pirms motocikla brauca apvidus automašīna, kura veica pēkšņu apgriešanās manevru, kur tas ir aizliegts un motocikls ietriecās automašīnā.

Bez tam apsūdzētā vaina noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta pirmajā[1] daļā pierādīta ar faktiem, kas izriet no tiesas sēdē pārbaudītajiem sekojošiem krimināllietā esošiem dokumentiem, konkrēti:

- ar 28.10.2015.g. ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokols Nr.309687 ar shēmu un fototabulu, no kuriem redzams, ka 2015. gada 28. oktobrī ap plkst. 17.22 Rīgā, Dzirciema ielā, pie nama Nr.31 noticis ceļu satiksmes negadījums, kurā cietis /pers. A//1.1. 5-13 /.

- ar protokolu par cietušā /pers. A/ liecību pārbaudi uz vietas, kurā tas notikuma vietā izstāsta un parāda kur un kas noticis. /1.1. 24-27 /

- ar 15.01.2016.g. tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinumu Nr.39-3837, no kura redzams, ka cietušais ceļu satiksmes negadījuma rezultātā guvis vidēja smaguma miesas bojājumus. /1.1. 40-41/

Tiesa novērtē iegūtās ziņas par faktiem pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, novērtējot tos kā ticamus un pieļaujamus, attiecināmus uz konkrēto kriminālprocesu, kā arī pietiekamus, lai konstatētu pierādīšanas priekšmetā ietilpstošos juridiski nozīmīgos faktus, kas sastāda Krimināllikuma 260. panta pirmajā[1] daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu.

Neskatoties uz to, ka apsūdzētais savu vainu inkriminētajā noziegumā atzīst daļēji, tiesa, izvērtējot visus lietā iegūtos pierādījumus to kopumā un savstarpējā saistībā, atzīst, ka pilnībā pierādīta ir apsūdzētā vaina viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Par saistītiem faktiem, kas ir saistīti ar šajā krimināļprocesā pierādāmajiem apstākļiem un dod pamatu izdarīt iepriekš minēto secinājumu par pierādāmajiem apstākļiem, tiesa atzīst sekojošo.

No liecinieku /pers. G/, /pers. H/ un cietušā /pers. A/ liecībām izriet, ka apsūdzētais vadot transportlīdzekli, pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā cietušajam tika nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi.

Lieciniekuun cietušā liecības ir konsekventas un viņiem nav pamata apmelot apsūdzēto, arī tiesas sēdē apsūdzētais nepauda nekādas aizdomas par to, ka lieciniekiem un cietušajam būtu pamats to apmelot.

Tiesa netic apsūdzētā liecībām, ka cietušais braucis ātri un pats ir vainīgs, ka ietriecies tā vadītajā automašīnā. No liecinieku un cietušā liecībām ir konstatējams, ka apsūdzētais ir veicis pēkšņu apgriešanās manevru vietā, kur tas ir aizliegts un nav pārliecinājies, ka šis manevrs ir pietiekoši drošs, neapdraud citu ceļu satiksmes dalībnieku drošību.

Tiesa atzīst, ka minētie fakti ir arī savstarpēji saitīti un izvērtējot tos visus kopumā tiesa secina, ka tie ir pietiekami, lai izslēgtu jebkuras saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Tiesa uzskata, ka neatzīstot savu vainu apsūdzētais vēlas izvairīties no krimināatbildības.

Nosakot soda veidu un mēru, tiesa ņem vērā visus lietā noskaidrotos noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus, izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, kaitīgumu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, viņa atbildību pastiprinošus un mīkstinošus apstākļus.

Par apsūdzētā personību noskaidrots, ka apsūdzētā paziņotā dzīvesvieta /adrese A/, pensionārs, vidējo speciālo izglītību, agrāk nav sodīts.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.pantu, apsūdzētā atbildību mīkstinošie apstākļi konstatēti netika.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu apsūdzētā atbildību pastiprinoši apstākļi konstatēti netika.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētais izdarījis mazāk smagu noziegumu.

Ņemot vērā iepriekš minētos noziedzīgā nodarījuma apstākļus un to kaitīgumu, kā arī apsūdzētā atbildību pastiprinošo un mīkstinošo apstākļu neesamību un viņa personu raksturojošus datus, tiesa uzskata, ka apsūdzētajam piemērojams brīvības atņemšanas sods tuvāk minimāli iespējamajam soda apmēram.

Cita soda veidu apsūdzētajam nav iespējams noteikt, jo tas ir pensionārs un tā ienākumi ir nelieli.

Ņemot vērā, ka tiesa nav ieguvusi tādus personību negatīvi raksturojošus pierādījumus, kas liecinātu par to, ka apsūdzētais ir tik sabiedriski bīstams, ka viņš jāizolē no sabiedrības soda izciešanai, tiesa uzskata par iespējamu piemērot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus, tiesa gūst pārliecību, ka apsūdzētais sodu neizciešot turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus.

Krimināllikuma 55.panta piemērošana nozīmē, ka tiesa nolemj sodu neizpildīt, ja tās noteiktajā pārbaudes laikā notiesātais neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs krimināsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un Valsts probācijas dienesta noteiktos pienākumus.

Tiesa uzskata, ka nav pamata piemērot krimināllikuma 44. panta trešo daļu un noteikt apsūdzētajam tiesību ierobežošanu, kura nav paredzēta panta sankcijā, jo noziedzīgais nodarījums izdarīts aiz neuzmanības.

Cietušais/pers. A/ iesniedza materiālā un nemateriālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu, lūdzot no apsūdzētā piedzīt nesaņemto darba samaksu par slimības periodu EUR 14 145,72, juridiskajai palīdzībai iztērētos EUR 500 un kaitējuma kompensāciju EUR 5000 apmērā par noziedzīgā nodarījuma rezultātā radīto morālo kaitējumu. Tiesas sēdē cietušais uzturēja tikai pieteikumu daļā par nesaņemtās darba samaksas par slimības periodu EUR 14 145,72 piedziņu.

Krimināļprocesa likuma 22.pantā deklarēts pamatprincips – personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārumu, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālas iespējas morālas un materiālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai. Kaitējuma kompensācijas definējums norādīts Krimināļprocesa likuma 350.panta pirmajā daļā, kas noteic, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu, savukārt minētā panta otrā daļa noteic, ka kompensācija ir krimināltiesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi, vai uz tiesas nolēmuma pamata. Turklāt, izlemjot jautājumu par cietušajam nosakāmās kaitējuma kompensācijas noteikšanu un tās apmēru, tiesa neatstāj bez ievērības un vadās arī no tiesu praksē paustās atziņas, ka no vispārējās kārtības, kāda noteikta iepriekš minētajā tiesiskajā regulējumā, būtiski atšķiras kaitējuma kompensācijas saņemšanas kārtības regulējums cietušajiem, kas par tādiem atzīti Krimināllikuma 260.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījumā, jo šādos gadījumos kaitējuma kompensācijas veidu, apmēru un saņemšanas kārtību bez Krimināļprocesa likuma 26.nodaļā ietvertām normām un Civillikuma 1635.panta, regulē arī speciālais likums – Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likums un tam atbilstošie Ministru kabineta 2014.gada 17.jūnija noteikumi Nr.340 „Noteikumi par apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem".

Tiesa, izvērtējot cietušā pieteikumu par kaitējuma kompensācijas noteikšanu, iepazīstoties ar lietas materiāliem un uzklausot procesā iesaistīto personu viedokli, atzīst, ka kaitējuma kompensācija krimināļprocesā nav nosakāma.

Krimināļprocesa likuma 351.panta pirmā daļa noteic, ka pieteikumā jāpamato par mantisko zaudējumu pieprasītās kompensācijas apmērs, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskām cietušām – tikai jānorāda.

Kā redzams no celtās apsūdzības, apsūdzētā noziedzīgo darbību rezultātā cietušajam nodarīts kaitējums veselībai – vidēja smaguma miesas bojājumi, taču vienlaicīgi lietā ir noskaidrots, ka cietušais krimināļprocesa ietvaros vērsies pie apdrošinātāja sakarā ar materiālā un morāla aizskārumaatlīdzināšanu. Atbilstoši judikatūrā nostiprinātajai atziņai, nosakot materiālā zaudējuma un morālā kaitējuma apmēru, tiesai ir jāņem vērā apdrošinātāja izmaksātā vai iespējamā apdrošināšanas atlīdzība *(Sk., piemēram, Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2008.gada 29.oktobra lēmumu lietā Nr.SKK-586/2008, Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2009.gada 3.jūnija lēmumu lietā SKK-308/2009).*

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 19.panta pirmās un otrās daļas noteikumiem ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītie zaudējumi ir materiālie zaudējumi un nemateriālie zaudējumi. Materiālie zaudējumi ir zaudējumi sakarā ar cietušās personas: 1) ārstēšanu; 2) pārejošu darbnespēju; 3) darbspēju zaudējumu; 4) nāvi. Savukārt nemateriālie zaudējumi ir zaudējumi, kas saistīti ar sāpēm un garīgām ciešanām sakarā ar: 1) cietušās personas fizisku traumu; 2) cietušās personas sakropļojumu, invaliditāti; 3) apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi; 4) apgādnieka, apgādājamā vai laulātā 1.grupas invaliditāti. Minētā likuma 15.panta pirmā daļa nosaka, ka, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs (ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda) sedz zaudējumus, nepārsniedzot noteikto apdrošinātāja atbildības limitu: 1) personai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai — līdz 5 000 000 *euro* neatkarīgi no cietušo personu skaita; 2) mantai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai — līdz 1 000 000 *euro* neatkarīgi no trešo personu skaita.

Cietušais tiesas sēdē norādīja, ka apdrošināšanas kompānija tam segusi kompensāciju par morālo aizskārumu 5000 EUR apmērā, bet nav samaksājusi materiālo zaudējumu par negūto algu EUR 14 145,72 (atrauto peļņu). Cietušais tiesai neiesniedza pierādījumus par to, kādu summu saņēmis no apdrošināšanas kompānijas.

Civillikuma 1770. pants nosaka, ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums.

Saskaņā ar Civillikuma

1772. pantu, jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums.

Civillikuma 1787. pants nosaka, aprēķinot atrauto peļņu, nav jāņem par pamatu tikai varbūtības, bet nedrīkst būt šaubu vai vismaz jābūt pierādītam līdz tiesisku pierādījumu paticamības pakāpei, ka šāds pamet̄ums cēlies, tieši vai netieši (1773.p.), no tās darbības vai bezdarbības, ar ko zaudējums nodarīts.

Cietušais pieteikto zaudējumu (atrauto peļņu) pamato ar SIA "/Nosaukums/" 2016. gada 30. maija izziņu, kurā tiek norādīts, ka cietušajam tika piedāvāts slēgt darba līgumu, saskaņā ar kuru tam no 2015. gada 5. novembra būtu jāsāk strādāt, tomēr sakarā ar rokas lūzumu cietušais darbu sāka tikai 2016. gada 22. janvārī.

Tiesa izvērtējot iesniegto izziņu, atzīst, ka tā pierāda faktu, ka cietušajam tika piedāvāts slēgt darba līgumu, tas nebija noslēgts un lietā nav iesniegti pierādījumi, ka cietušais vispār vēlējās šādu darba līgumu slēgt.

Tiesa pieļauj iespēju, ka cietušajam dažādas kompānijas izsaka piedāvājumus slēgt darba līgumus, bet šādu piedāvājumu izteikšana nerada tiesiskas sekas, kuras pierāda aprēķinot atrauto peļņu.

No cietušā iesniegtās jūrnieka grāmatiņas kopijas redzams, ka cietušais iepriekšējo reizi ieradies uz kuģa 01.03.2015. un aizgājis no kuģa 10.06.2015., tādejādi cietušais līdz 2015. gada 28. oktobrim nestrādāja jau vairāk kā četrus mēnešus un nav zināms, vai tas patiešām vēlējās pieņemt izteikto darba piedāvājumu.

Tiesa uzskata, ka aprēķinot atrauto peļņu, nevar ņemt par pamatu tikai varbūtību, ka cietušais noslēgs darba līgumu, tiesai ir šaubas, ka šāds darba līgums būtu noslēgts un tā uzskata, ka cietušais nav iesniedzis pierādījumus par aprēķināto atrauto peļņu līdz tiesisku pierādījumu paticamības pakāpei, ka šāda atrautā peļņa tam cēlusies, tāpēc tiesa kaitējuma kompensāciju lietā nenosaka.

Tiesa izskaidro, ka cietušajam ir tiesības prasīt atlīdzināt nenoteikto mantisko zaudējumu Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā, šajā gadījumā, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350. panta ceturto daļu cietušais ir atbrīvots no valsts nodevas.

Tiesas izmeklēšanā pēc tiesas norīkojuma apsūdzētajam juridisko palīdzību sniedza zvērināta advokāte P. Janule, kurai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84.panta otrās daļas nosacījumiem no valsts līdzekļiem izmaksājami EUR 299,55. Minētie izdevumi saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmās daļas nosacījumiem valsts labā piedzenami no apsūdzētā. Pamatojumu apsūdzētā atbrīvošanai no procesuālo izdevumu samaksas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 85. pantu, tiesa nekonstatē.

Apsūdzētajam piemērots drošības līdzeklis- uzturēšanās noteiktā vietā.

Ņemot vērā iepriekš minēto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 524., 527., 528., 529. pantu, tiesa

nosprieda:

/pers. C/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta pirmajā[1] daļā, un sodīt viņu ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55. pantu /pers. C/ brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacītu ar pārbaudes laiku uz 6 (sešiem) mēnešiem.

Drošības līdzekli /pers. C/ – uzturēšanās noteiktā vietā, pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā, atcelt.

Piedzīt no /pers. C/ par labu valstij EUR 299,55 (divi simti deviņdesmit deviņi *euro*, 55 centi) procesuālos izdevumus par advokāta darbu kriminālprocesā, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei — 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, šos izdevumus iemaksājot Valsts kases kontā: saņēmējs: Valsts kase, NMR90000050138, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV68TREL1060001239300 (maksājuma mērķī norādot lietas Nr. un dalībnieka vārdu, uzvārdu).

Kaitējuma kompensāciju lietā nenoteikt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā 10 (desmit) dienu laikā no pilnā sprieduma pieejamības dienas – 2017.gada 3.aprīļa, iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesai apelācijas sūdzību vai protestu.

Tiesnesis J. Stūrmanis